

Ekwo, Połu deru nü Ndu Galéshiya

¹ Ekwo-ozi-wa shi l'eka mbędua, bụ Połu, bụ onye e meru tẹ mu bụru onye ishi-ozi Jisosu Kuráyisutu. E tọ bükwa madzụ meru mu iya; ophu ọ bükwa madzụ b'o shi l'eka. Ndu o shi l'eka kwa Jisosu Kuráyisutu; mè Nchileke, bụ Nna, bụ iya bụ onye meru tẹ Jisosu Kuráyisutu shi l'ọnwu teta nödu ndzụ. ² Ünwunna ayi, mu l'ephe nọ l'eke-a bẹ mu l'ephe tükö ekele iphe bụ chöchi, nọ lẹ Galéshiya ekele.

³ Iphe mu anoduje ekfu anụ Nchileke, bụ Nna; mè Nnajiufu, bụ Jisosu Kuráyisutu bụ t'ephe meeru unu eze-iphe-ọma; mekwaaphu t'ehu dù unu agu.

⁴ Ọ bụ Kuráyisutu ono gude onwiya chịa ejia; nwụihu; shi ege ono safu ayi iphe dù ejia, ayi meshiru; ege ee-shi t'ọ dzofuta ayi lẹ mgboko-a, iphe dù ejia jiru ejiji-wa. Iphe ono abụru uche-obu Nna ayi, bụ Nchileke b'o meru ono. ⁵ T'a jaa Nchileke ajaja gbururu jeye lẹ tutu yoyo. Ono kwa ege ọ dù.

Ozi-ọma lanu kpụu; bẹ nönu

⁶ Iphe owaa dükwa mu biribiri l'ọ bụ Nchileke ono, kuru unu tẹ Kuráyisutu shi l'eze-iphe-ọma ono, o meru unu dzofuta unu ono b'ẹ ta nödu ọphu baru ishi; unu egbe agbakutawaru nü Nchileke ono azụ; gbe aghawanu ifu l'ozi-ọma ọdo, gbaru iche. ⁷ E -kfude iya ekfukfu b'ẹ to

nwekwa ozi-oma ọdo, nönü. Obenu l'o nweru ndu agbaghashi unu obu agbaghashi; mbụ ndu ese t'ephe gbanwee ozi-oma kę Kuráyisitu ono.

⁸ A-o! Ọ -bụru l'ọo ayibedua; m'o bụ l'ọo ojozi, shi l'imigwe byaru bya ezilahaa unu ozi-oma ọphu yele ono, ayi ziru unu ono ta dakotadu; tẹ Nchileke tụ-phukwaa ya l'önü. ⁹ Ọ kwa iphe ayi kfuhawaru bẹ mu ekfu ọdo nta-a; sụ: O -nweru onye ezi unu ozi-oma ọphu yele ono, ayi ziru unu ono ta dakotadu; tẹ Nchileke tụ-phukwaa onye ọbu l'önü.

¹⁰ ?Ọ dù unu le mu eme tẹ mu kfua iphe atsọ ndiphe ena lẹ nchi tö? ?T'o dù unu lẹ mu eme tẹ ndiphe sụ lẹ mu bụ onye ọma? Wawakwa. Iphe mu eme tẹ mu meje bükwa iphe a-dụ Nchileke mma. Ndęge ọ bụru lẹ mu eme tẹ ndiphe sụ lẹ mu bụ onye ọma; mè mu ta ga abükwa nwozi Kuráyisitu.

Ege Polu shi bürü onye ishi-ozı

¹¹ Iphe unu a-maru; ụnwunna mu; bụ l'ozı-oma ọphu mu eziye ta bükwa l'uche-obu madzụ b'o shi. ¹² Ishi iya abürü l'ę tö bụdu madzụ b'o shi l'ęka; ọphu madzụ 'ezidu mu iya ezizi. Ọ bụ Jisǫsu Kuráyisitu koshiru mu onwiya bya eworu ozi-oma ono ye mu l'ęka.

¹³ Unu nühawaru-a ege ndzụ mu shi dù teke mu shi eme ome-l'alị, ndu Ju egudeje abaru Nchileke ejia; nüwa ege mu kparu chöchi kę Nchileke ęhu; mbụ shi see ege mu e-shi mebyia ya lę mkpurophu. ¹⁴ Mu shi etsokotakpolephu ekemu ndu Ju ono ọhumma ege a tūru iya. Mu tsokpooru ekemu ono tsotabe iya k'ọphu mu

kakota iya igweligwe ndu mu l'ephe bu ọgbo etsotso; ege ono be ome ome-l'alị ndiche ayi phẹ shi anoduje evu mu ẹhu; l'evushi mu iya ike.

¹⁵ Obenu le Nchileke fotahawaru mu ru temanu b'a muderu mu; bya egude eze-iphe-oma iya kua mu l'ege ọ chọru; ¹⁶ koshi mu Nwa iya ono; k'ophu mu a-ra ke Nwa iya ono arara te ndu ẹ-ta budu ndu Ju nua ya. Teke iphe ono meru ta dükwa madzụ, kfụ eka kfuru ọkpa, mu chi-koshiru idzu iya. ¹⁷ Ophu mu 'ejekwa Jerúsalemu ke te mu jekfu ndu vuru mu uzo bürü ndu ishi-ozi-wa je ephe ọkpata ishi. Iphe mu meru bu le mu gbe tüğüba bahushia Arébiya bya eshi ẹke ono laphushia azụ le Damásukosu. ¹⁸ A nôlephu afa eto; mu atüğüba jeshia Jerúsalemu te mu je amaru onye bu Pyita. Mu eshi rua; mu l'iya anoo abalị iri l'ise. ¹⁹ Obenu l'e to dükwa ndu ishi-ozi ndu ọphu, mu phürü; gbahaa Jémusu, bu nwunne Nnajiufu ayi.

²⁰ O bu Nchileke nwẹnkinyi iya maru l'iphemiphe Ọbule-a, mu no iya l'ifu ederu unu-wa ta dudu ọphu bu ejio-ire be mu adzụ.

²¹ To du iya bu; mu atüğüba; yo bürü mu oje alị Siríya; meebe bya ejee Silísiya. ²² Ege-a, mu ekfu-wa ta dükwaa m'o iphe bu chöchi Kuráyisutu le Judíya, mawaru onye mu bu. ²³ Iphe ẹphe anulephu le nchị le nchị bu l'a sru: "L'onye ono, shi eme ẹphe kpakpawowo ono be araakwa ozi-oma ke t'e kweta ke Kuráyisutu arara; mbụ ekwekwe ono, o shi eme t'o mebyia emebyi ono." ²⁴ Oo ya kparu iphe ẹphe ekele Nchileke ekele; l'okfu ẹhu mu.

2*Połu ejekfu ndu ishi-ozi ɔphu*

¹ A nôlephu afa iri l'ëno; mu lë Bánabasu alashia azu lë Jerúsalemu. Mu eduta Táyitòṣu; mu l'iya ayiru. ² Iphe kparu iphe mu jeru eke ono bụ l'øo Nchileke koshiru mu iya; sụ tẹ mu je. Mu ekweta jeshia. Mu lë ndu ono, bụ ndu ishi ono abya anqo ndzuko kẹ iche. Mu abya eworu ozi-oma ono, mu ziru ndu e-ta büssen Ju ono tögboru ẹphe eba; k'øphu akanya, mu sehawaru; mè ɔphu mu ese nta-a ta büssen mu kẹ mmakanụ. Ẹphe azu gbüruru. ³ E to nwekwa onye ẹphe yebutaru t'o bua útsù. Mbụ jeyekwa lë Táyitòṣu-a, e-ta büssen onye Ju, mu l'iya yi-wa te nwekwa onye yebutaru iya sụ l'o bufutaje útsù. ⁴ E guderu l'o nwekwaru-a ndu suru t'ephe bua ya ugvu; ndu ono bụ ndu pyabataru nụ; l'eme l'ephe -bụ ndu kẹ Kuráyisitu; 'a ma l'ephe ta büssen; l'øo ngge bẹ ẹphe byaru egege t'ephe bya bya egeta ege ayi gbakutaberu ekemu azu; okfu l'ayi bụ ndu kẹ Kuráyisitu. Iphe ẹphe shi achọ uzo iya bụ ege ẹphe e-me mee ayi t'ayi tsojelophu iphe ekemu ẹphe kfuru ege ohu anoduje eme iphe onye gbaru iya nụ kfuru. ⁵ Ole ayi te kwekwa haaru ẹphe uzo; m'ọ bụ ugbo lanụ; ege ee-shi t'ayi kwakóberu unu iphe ono, bụ ɔkpobe okfu ono; mbụ ozi-oma ono.

⁶ Obenu lë ndu ɔphu a suru l'ephe bụ ndu ishi ɔbu; mbụ; iphe mu gude ekfu ege-a kwa lë mu ta akpadu ishi iphe ẹphe bụ; kèle Nchileke te eledu madzụ ẹnya l'ifu. Ndu ono, a suru l'ephe

bụ ishi ono ta dükwa iphe ọdo, ẹphe sürü tẹ mu yefua l'ozi-ọma ono. ⁷ Iphe gbe mee nụ bụ l'ẹphe phürü lẹ Nchileke wowaru ozi-ọma ono ye mu l'eka tẹ mu je zia ya ndu e-ta bụdu ndu Ju; ege ono, o yekwaru iya phụ Pyita l'eka t'o je ezia ya ndu Ju ono. ⁸ Kẹ l'oo ege ike kẹ Nchileke meru ire l'ehu Pyita; t'o bụru onye ishi-ozи; zia ndu Ju ozi-ọma ono; bụ ẹge ike kẹ Nchileke meru mu ire l'ehu; mu abürü onye ishi-ozи; zia ya ndu e-ta bụdu ndu Ju. ⁹ Tọ dù iya bụ; Jémusu; mẹ Pyita; mẹ Jónu, bụ ndu ono, a sürü l'oo ẹphe bụ ndu ishi, gudeshi chọchi-wa ike ono abya amaru l'oo Nchileke yeru mu ozi-ọma ono l'eka. Ephe azua mgbede; bya ekwe mu lẹ Bánabasu l'eka; bya ekweta l'ayi l'ẹphe atukọ bụru nanụ. Ayi l'ẹphe abya atukokwaphu zua gbüruru lẹ mu lẹ Bánabasu a-nodu ezi ndu e-ta bụdu ndu Ju ozi-ọma ono; t'ephebedua zije iya ndu Ju. ¹⁰ Iphe lanụ, ẹphe sürü t'ayi mee bụ t'ayi nyatajékwa ndu chọchi, akpa ụkpa. Onanu bẹ mu kebekpooru ẹhu eme.

Mba, Pölu baru Pyita lẹ Ántiyóku

¹¹ Yo be lẹ Pyita byaru Ántiyóku; mu evudo iya l'ifu baaru iya mìnà l'edzuduzu ọha; kẹ l'o nweru iphe o meru, teru iya nụ. ¹² Lẹ teke ọdungukpo bẹ Pyita yele ndu e-ta bụdu ndu Ju shi erigbaje nri. E meebe; yo be lẹ ndu, ẹphe lẹ Jémusu nọ byakfutaleru iya phụ; yo bufu onwiya; sụ lẹ yele ndu ono, e-ta bụdu ndu Ju ono te erigbahedu nri. Ishi iya abürü lẹ Pyita atsụ ndu Ju ono, sürü l'onyemonye ọbule bufutaje útsù ono egvu. ¹³ Ünwunna ayi ndu Ju ndu

ophu abya eyefua eka l'obu-ote Pyita phe ono. Mbụ lụfu lę Bánabasu be ẹphe jítakwaruphu; yo tsoru ẹphe bükwaruphu ndu obu-ote obu. ¹⁴ Yo be teke mu byaru bya egude ẹnya mu phu; l'ephe tee tsodu ozi-oma ono lę nhamunha iya; mu evudo l'ifu ndu chöchi l'ephe ha; su Pyita: "T'o lewaru ege yébedua, bụ onye Ju gbe eme umere l'ọ bụ onye ẹ-ta bụdu onye Ju; ?nanuhunu ege oo-me yebuta ndu ẹ-ta bụdu ndu Ju t'ephe tsoje ekemu ndu Ju?"

*Ekweta kpuu a-dzọ ndu Ju;
dzọ ndu ọhodo*

¹⁵ O bụ oswi-okfu l'ayibedua b'a muru; ayi aburu ndu Ju; ayi ta bụ ndu ẹ-ta madụ ekemu Nchileke; ¹⁶ obekwanu l'ayi marua l'ẹ tọ bụdu ome iphe a tịru l'ekemu emeje madzu t'ọ bụru onye doberu eka ndoo l'ifu Nchileke. Onye doberu eka ndoo l'ifu Nchileke nwènkinyi bùlekwaphu onye woru onwiya ye Jisòsu Kuráyisutu l'eka. Oo ya bụ l'ayibedua wowaru onwayi ye Jisòsu Kuráyisutu l'eka ege ayi a-bụru ndu doberu eka ndoo l'ifu Nchileke; okfu l'ayi kwetaru kẹ Jisòsu Kuráyisutu; ẹ tọ bukwa okfu l'ayi eme iphe a tịru l'ekemu. L'ẹ tọ dükwa onye Nchileke agụ l'onye doberu eka ndoo; okfu l'onye ono eme iphe a tịru l'ekemu. ¹⁷ Keshinu ọphu ayibe ndu Ju eme t'ayi lę Kuráyisutu tüğübabe bụru nanụ; k'ọphu oo-me t'ayi bụru ndu doberu eka ndoo l'ifu Nchileke; ọo ya bụ l'ayi kweru l'ayi bùhukwaphu ndu eme iphe dù ejị l'ọ bụ ndu ẹ-ta madụ ekemu Nchileke. Teke bụ l'ọ bụ ege ono b'ọ dù; ?ọ

futaru lę Kuráyisutu eme t'iphe düyü eji kafua nshinu too? Wawakwa! ¹⁸ O -buru lę madzü vuru uesto mee ya t'o doo enção l'ę tő bühedu ome iphe a tūru l'ekemu emeje tē Nchileke gúa madzü l'onye doberu ęka ndoo; bya ala azú wata iya ememe bę onye ono bıakwa onye emebyi ekemu emebyi. ¹⁹ Mu gudeekwa k'otso ekemu bya aphua lę mu nwuahuwaru anwuhu; l'ekemu gbuwaru mu ebugbugu. Mu abyakwanu bya eswee ya enção ege ee-shi tē mu noduru Nchileke ndzü. ²⁰ A kpopyabewaru mu lę Kuráyisutu l'oshi-osweru. Oo ya bu l'ę tő bühewa mbedula no ndzü. O bıakwa Kuráyisutu no mu ndzü l'ehu. Ndzü əphu mu no nta-a bıkwa okfu lę mu woru onwomu ye Nwatibe Nchileke l'ęka kparu iphe mu no iya; mbu Nwatibe Nchileke ono, bu onye yeru mu obu; woru ndzü iya tıa l'okfu ehu mu ono. ²¹ Mu ta ajikakwa eze-iphe-oma Nchileke. Ndege o -buru l'oo shita l'ome ekemu bę madzü e-shi buru onye doberu ęka ndoo l'ifu Nchileke; m'oo bu iya bu l'anwuhu, Kuráyisutu nwuhuru ta ge enwekwa ishi.

3

Ekweta; yele ekemu

¹ Owaa ege eswe nk'unu hakwanu; unubę ndu Galéшия! ?Bu onye kabę raa unu ęka l'ifu ege owaa? ?Tę bıdunua unu bę mu tıko kę anwuhu Jısolı Kuráyisutu l'oshi-osweru tıgboru ęba-wa. ² Iphe lanu, mu aji unu bu: ?Bu iphe ekemu kfuru bę unu meoduru bę unu natadęru Ume-dü-Nsę ono, unu nataru ono too? Wawakwa! Unu

nataru Ume-dụ-Nso; kẹ l'unu nṣru ozi-ọma kẹ Kuráyisitu ono bya eworu onwunu ye iya l'eka.
³ ?Nanu ege e meru bẹ unu gbe bya abụwaru nụ ndu eswe ege ono? L'odungu bẹ unu gude Ume kẹ Nchileke dube otso Kuráyisitu. ?Buhunu ngunu meru iphe unu paru Ume Nchileke ono haa; gbe dobesu l'ọq ike nk'unu bẹ unu e-gude tsokota Kuráyisitu ọbu? ⁴ Iphemiphe ọbule ono, unu gude ẹnya unu phukota ono; ?ọ bụ kẹ mmakanụ too? E tọ dükwa mu l'ọ bụ kẹ mmakanụ. ⁵ ?Ọ kwa lẹ Nchileke anoduje anụ unu Ume-dụ-Nso iya; l'emeshi iphe-ophulanya l'eka unu nọ. ?Oojikoje iphe ono eme; okfu l'unu eme iphe ekemu kfuru; t'ọ bụ-a l'ọq l'unu nṣru ozi-ọma ono bya eworu onwunu ye Kuráyisitu l'eka?

⁶ Unu lewaru iphe ẹkwo okfu Nchileke kfuru lẹ kẹ Ébirihamu. Ọ suru: “Lẹ Ébirihamu woru onwiya ye Nchileke l'eka; Nchileke agụaru iya ẹya l'odobe-eka-ndo.” ⁷ Ọ ya bụ l'unu elewa iya-a l'ọq ndu, kweru iphe Nchileke kfuru bẹ bụ ụnwụ Ébirihamu. ⁸ Ekwo okfu Nchileke mehawaru t'a maru lẹ Nchileke e-me ndu e-ta bụdu ndu Ju t'ephe bụru ndu doberu eka ndoo; m'o -bụru l'ephe woru onwephe ye iya l'eka. Nchileke vuahawa ụzo zia Ébirihamu ozi-ọma ono; sụ iya: “L'ọq l'eka iya bẹ ya e-shi gooru ndiphe mgburumgburu ọnụ.” ⁹ Ọ ya bụ lẹ keshinu Ébirihamu woru onwiya ye Nchileke l'eka; Nchileke agotoru iya ọnụ; bụkwaphu ege ono bẹ Nchileke a-gotoru ọnụ-ọma nụ iphe bụ ndu woru onwephe ye iya l'eka.

¹⁰ Iphe bu ndu yeru ehu l'ome iphe a tñru l'ekemu; mbu ndu, suru l'oo otso ekemu adzofuta ephe; bë bükwa ndu vu onu. Kele e deru l'ekwo ekemu; sù: "Lonye ta tukodu iphe bu iphe, e deru l'ekwo ekemu l'oo ha eme bükwa onye vu onu." ¹¹ Iphe lanu, doru enya ohuma bu l'e tø dudu onye a-dù ike gude otso ekemu ono bñru onye doberu eka ndoo l'ifu Nchileke. Okfu l'e deru; sù: "Lonye woru onwiya ye Nchileke l'eka; shi ege ono dobe eka ndoo a-dzukwaru." ¹² Obenu l'ome iphe a tñru l'ekemu yele oworu onwonye ye Nchileke l'eka ta dukwa iphe ephe ji; okfu l'e dekwaruphu l'ekwo; sù: "Le ndu emeje iphe, bu iphe ekemu kfuru l'oo ha e-shikwaphu ege ono nòdu ndzù."

¹³ Kuráyisutu gbafutaru ayi le mburonu, ekemu meru; ayi evuru; keshinu o vuchitaru ayi mburonu ono, ga ge gbu ayi ono; kë l'ekwo okfu Nchileke sukwaru: "L'iphe bu onye a kfugburu l'eli oshi bükwa onye laru le mburonu." ¹⁴ Kuráyisutu laru le mburonu ono ege eeshi té eze-iphe-oma, Nchileke suru le ya emeru Ébirihamu shi l'eka kë Kuráyisutu Jisosruua ndu e-ta bñdu ndu Ju eka. Ayibedua e-shikwaphu l'ekwekwe, ayi kweru kë Kuráyisutu nata Ume ono, Nchileke kwehawaru ùkwa le ya a-nù ayi ono.

*Ekemu; yele ùkwa,
Nchileke kweru*

¹⁵ Unwunna mu; té mu gudekwa iphe ayi emeje nmaaru unu etu òwaa: Madzù -kee ekpe; dee ya edede l'ekwo; bya abyaa ya eka; b'e tø

dükwa onye emebyije iya nụ; ọphu ọ dükwa onye eyekwaje iya iphe. Mbụ; a makwaru-a l'ọo ekpe, madzụ keru. ¹⁶ Ọ kwa Ébirihamu yele “o-shi-l'eri iya” bẹ Nchileke kweru uko iphe.

Ę tọ sukwá iya l'ọo “yele ndu, bụ o-shi-l'eri iya phẹ;” t'e shi ege ono maru l'ọo igwe madzụ.

Ọ súru l'ọo yele “o-shi-l'eri iya”, bụ iya bụ l'oo onye lanụ, bükwanu iya bụ Kuráyisutu. ¹⁷ Mbụ l'iphe mu ekfu bụ l'ogba-ndzụ ono, shi l'eka Nchileke ono bẹ Nchileke kweru uko iphe kweshia ya ike lę ya e-me iphe iya kfuru. Ekemu, a nọ-oduru ụnu afa l'ukporo afa iri k'ophu Nchileke kwetsuaru uko ono témamu bẹ ekemu ono byaru; te emebyighekwa uko iphe ono, Nchileke kweru ono. Ę to mekwa uko ono, Nchileke kweru ono t'o búru kẹ mmakanụ. ¹⁸ Ndęge ọ búru l'ọo t'e meodu iphe a túru l'ekemu témamu Nchileke emee iphe o kweru uko iya; m'ę tọ ga abụhekwa kę l'o kweru uko iphe b'o gude eme iya. Obenu lę Nchileke nuru Ébirihamu iphe, o kweru iya uko iya; okfu l'o kwewaru iya uko iya.

¹⁹ ?Buhunu ngunu b'a tú-turu ekemu? Iphe a tú-turu ekemu bụ t'o koshi iphe ome ejo iphe bụ. A túru iya; okfu l'oo-nodu jeye teke o-shi-l'eri Ébirihamu ono a-bya; bụ iya bụ onye ono, Nchileke kweru uko iphe doberu ono. Ọ Nchileke túru ekemu ono bya eshi l'eka ndu ojozi-imigwe woru iya nụ onye eto, bụ Mósisi, nọ-chiru enya madzụ t'o túaru iya ndiphe. ²⁰ L'ọ kwa teke a dù ębo eme iphe bẹ aachoje onye-eto. Obekwanu l'onye lanụ -ekwe uko iphe bẹ mkpa

onye k'eto ono ta duhekwa. Yø bụru Nchileke bụ onye lanu ono.

21 ?Bụ iya bụ l'ekemu e-chikpo iphe ono, Nchileke kweru uko iya tø? Wawakwa!

Kele ndege o nweru ekemu, a turu, l'anu ndzụ; mè odobe-eka-ndoo eshikwanu l'ome iphe a turu l'ekemu. **22** Obenu l'ekwo okfu Nchileke ekoshi lè ndiphe mgburumgburu bẹ iphe dù ejì nmapyitawaru l'ekpiri. Iphe kparu iphe ookoshi iya ege ono; bụ k'ophu iphe ono, Nchileke kweru uko iya lè ya e-meru onye woru onwiya ye Kuráyisutu l'eka ono a-büleruphu ndu woru onwephe ye Kuráyisutu l'eka kpụu bẹ oo-meru iya.

23 Teke Nchileke taa guhaduaru ayi ụzo t'ayi woru onwayi ye Kuráyisutu l'eka bẹ ekemu shikwa tuchia ayi l'o bụ ndu a tuchiru l'okamkporo jeye teke Nchileke koshiru ayi ụzo t'ayi woru onwayi ye Kuráyisutu l'eka. **24** Oo ya bụ l'ekemu shi edu ayi ụzo l'o bụ onye eleta egirima enya; dua ayi ege ono jeye Kuráyisutu abyà; k'ophu ayi a-buru ndu Nchileke guru lè ndu doberu eka ndoo; okfu l'ayi woru onwayi ye Nchileke l'eka. **25** Nta-a, Nchileke guhawaru ayi ụzo t'ayi kweta kẹ Kuráyisutu-wa bẹ ayi ta nohekwa l'eka onye ono, eleta ayi ono, bụ iya bụ ekemu.

26 Oo ya bụ lè keshinu unu wowaru onwunu ye Kuráyisutu l'eka; unu l'iya atugbabe-wa buru nanu bẹ unu bukotawa ụnwụ Nchileke; **27** kele teke ono, e meru unu baputizimu; unu lè Kuráyisutu atugbabe ono b'e -kfude iya ekfukfu; a sụ l'unu wowaru ndzụ Kuráyisutu yee onwunu

l'ọ bụ onye yeru uwe. ²⁸ Mkpočha kẹ l'onye ọwaa bụ onye Ju; onye ọphu ta bụ onye Ju ta dùhekwa. Ọphu 'o dùhekwa mbụ mkpočha kẹ l'onye ọwaa bụ ohu; onye ọphu abụru amadụ. Ọphu l'onye ọwaa bụ nwoke; onye ọphu abụru nwanyi ta dùhekwaphu; kẹ l'unu l'unu ha shiwa l'eka Kuráyisutu tüğbabe bürü nanụ. ²⁹ O ya bụ; ọ -bürü l'unu bụwa ndu kẹ Kuráyisutu bẹ unu bụwa o-shi-l'eri Ébirihamu; bụ iya bụ ndu iphe ono, Nchileke kweru Ébirihamu uko iya ono ruberu.

4

¹ Owaa iphe, mu e-gude koshi unu iphe, mu ekfu: L'onye bụ iya e-mekochaa ria iphe nna iya bẹ teke ọ bụ nwata bẹ bükwa ege eeme ohu bẹ aanoduje eme iya. A makwaru-a l'oo ya nwe iphemiphe ọbule; ² ọbu lẹ teke ono, ọ bükwadu nwata ono bẹ oonweje onye gude iya nụ, bụ iya bụ onye e-mefuta iya nụ. Yo nwekwaruphu onye a-nodu eleta iphe, o nweru ẹnya jeye teke ono, nna iya kfuru sụ l'ono bụ teke nwata ono dzuru ogwota iphe iya ono. ³ O bụ ege ono b'o dù l'eka nk'ayi. Teke ayi te shidu maru iphe bẹ ọgvu imigwe, achigbaa mgboko-a shi eme ayi ohu ephe. ⁴ Yọ bya erua teke gbaru nụ; Nchileke ezi Nwa iya t'o bya. Yọ bya abụru madzụ; nwanyi amụa ya. Yọ bürü iphe ekemu sụru tẹ ndu Ju meje bẹ oomeje; ⁵ t'o shi ege ono gbata ndu ekemu keru ẹgbu; k'ọphu Nchileke a-nata ayi l'ọ bụ ụnwu iya.

⁶ Yọ bürü okfu l'unu bụwa ụnwu iya meru iphe Nchileke woru Ume kẹ Nwa iya ye ayi l'obu; mbụ

Ume ɔphu emeje ayi t'ayi l'eku Nchileke: "Nna! Nna!" ⁷ Oo ya bụ l'e shi l'eka Nchileke; unu ta bụhe ohu; unu abụwarunu ụnwu Nchileke. Keshinu unu bụwa ụnwu Nchileke; bụ nụ iya bụ l'unu yi-wa lè ndu e-ri iphe ono, Nchileke doberu ụnwu iya ono.

Polu agba mgbamuche ndu Galéshiya

⁸ Lè mbụ; teke unu te shidu maru Nchileke bẹ unu shi bugbaaru ohu k'iphe ẹ-ta bụdu Nchileke. ⁹ Yo be nta-a, unu byawaru bya amaru Nchileke-wa; waawa; tẹ mu gbe kfua ya ẹge-a: ọ bụchia nta-a, Nchileke mawaru unu-wa bẹ mu sru: ?nanụhunu ẹge e meru: unu egbe ghakobé ala azụ alakfu օgvu ono, shi achịtsua unu, ẹ-ta dudu ike, nọ iya nụ ono? ?Bụ ngunu meru iphe unu eme t'unu lashia azụ je abụru ohu ẹphe օdo? ¹⁰ Unu anyatajẹ uboku; mẹ ọnwa; mẹ ògè teke iphe meru; mẹ afà; dobegbaa ya iche; unu etubesu l'unu -emewa iya ẹge ono; Nchileke asụ l'unu eme iya օhuma. ¹¹ Mu awakwaru unu obu; lè mu ta madụ: ozi ono, mu jeru l'ishi unu ono; ?tọ bụdu mu nụ kẹ mmakanụ.

¹² Unwunna mu; mu arọ unu t'unu dudu ẹge mu dụ; kèle mbedua dudu ẹge unu dụ. E tọ dükwa iphe dụ ejì, unu meru mu. ¹³ Unu marua l'qo teke ẹhu ẹ-ta dudu mu mma bẹ mu byaru bya ezia unu ozi-oma ono l'odungu. ¹⁴ E gudekwaru l'iphe, shi eme mu nụ shi bürü unu eze iphe-adata; unu ta kpokwa mu ashị; unu ta jịka mu. Unu gbe metabekwaru mu օhuma lè mu - bụ ojozi-imigwe; m'ọ bụ lè mu - bụ Kuráyisutu Jisosu l'onwiya. ¹⁵ ?Unu meru ẹhu

ono, shi tsqo unu əna l'okfu əhu mu teke ono imagha? Kę lę mu maru l'ę ta atüyü iya ęgo; lę ndege ə bürü lę ee-meghe iya teke ono; m'o gbe bürü kę t'unu swoşhia akpuru ənya nk'unu cheę mu. ¹⁶?Mu gbe büyüwaru nü onye okfu unu nta-a; okfu lę mu ekfuru unu iphe bę oswi-okfu tőo?

¹⁷ Ndu ono bę oovukwa evuvu t'ęphe kfuta unu yeru onwęphe. Qlobu t'unu makwaru l'iphe ęphe gude eme iya ta adükwa mma. Ęphe emekwa t'ęphe chibuta unu t'unu gbafu mu l'ehu; tsoru ęphe. ¹⁸Ogba-tso ndu ədo ta dükwa ejı; qlobu; t'unu gbatojekwaru ndu əbu m'o - bürü l'ęphe ekfu iphe du mma. Unu mejekwa ege ono tekenteke; t'ę b'ę bulekwaphu teke mu l'unu nö. ¹⁹Unwu mu! Mu nökwa l'iphe-ęhuka l'okfu əhu unu nta-a; l'ę bę nwanyi, ime eme. Yę bürü ege ono bę mu a-nö iya jeye teke unu a-du ege Kurayısitu du. ²⁰Q dule mu phu t'a su lę mu l'unu nö nta-a; mę mu amakwanuru ege mu ge edobe ənu ekfuru unu okfu. Nta-a b'o jiru mu ənya ege mu e-mekpo kę əhu unu!

Etu əhu Héga yele Séra

²¹ Unubę ndu əonoduje agu mbę ome iphe ekemu kfuru; unu kaedula mu: ?unu ta nüdu iphe ekemu kfuru tőo? ²²Kę l'e dekwaru su lę Ébirihamu mütaru ęgirimma unwoke labu. Onye lanu bę nwanyi, bę ohu mütaru iya ęya; onye əphu bę nwanyi əphu, bę amadu mütaru iya ęya. ²³Onye onanu, bę ohu mürü iya ono b'a tsütaru ime iya; to nwe ękwa, Nchileke kweru swibe l'əhu iya kę iche. Onye onanu, shi l'ęka nwanyi əphu bę amadu phu b'a tsütaru ime iya;

okfu ле Nchileke kweru үкwa l'aa-mụ iya. ²⁴ Bu iya bu okfu; me etu iya. Unwanyi labu ono, bugbaa nne ẹphe ono no-chiru enya ọgba-ndzụ labu, shi l'eka Nchileke. Onye ọphu bu Héga no-chiru enya iphe ono, Nchileke kweru үкwa iya l'ogba-ndzụ, shi l'eli Ugwu Sáyinayi, bu iya bu l'eke o tñru ekemu nü Mósisi. Ephä nwanyi ono bu Héga, bùkwaphu ẹpha Ugwu Sáyinayi ono. Unwu nk'iya b'a mñru t'ephe bñru ohu. ²⁵ Ugwu Sáyinayi ono no l'alí Arébiya. Yø bñru Arébiya bu eke unwu nwanyi ono no-chiru enya Jerúsalemu ntanu-a; kèle Jerúsalemu, bu iya bu ufu ndu Ju; me ndu no iya nü be ekemu mewaru; ẹphe atuko bñru ohu. ²⁶ Obenu ле Jerúsalemu kë Nchileke, bu iya bu Jerúsalemu ọphu no l'imigwe ta bñdu ohu. O bu yébedua bu nne ayi. ²⁷ Kë l'e deru l'ekwo okfu Nchileke; sù:

“T'ehu tsoo ngu ena
 nggube nwanyi,
 keru ekeru, e-ta tsübua ime!
 Gude ẹhu-otso-ena tee ẹswa;
 nggube nwanyi, e-ta madu
 ohoku ude nwanyi, ime eme;
 kèle nwanyi ọphu
 e shi gbeerus azu phu;
 a-zu azuzu karia nwanyi
 ọphu yele nji iya bu ebubu.”

²⁸ Unwunna mu; unubèdua bùkwaphu unwu Nchileke ege Áyizaku bu iya. O bu ege Nchileke kweru үкwa l'aa-mụ Áyizaku tèmanu a múa

ya; bụ ege o kwekwaruphu ụkwa l'unu a-buru ụnwu iya t̄emanu b̄e unu bya ab̄ru iya. ²⁹ O bukwaphu ege o d̄u teke ono bụ ege o d̄u nta-a. Teke ono b̄e onye onanu, a ts̄utaru ime iya l'ọ bụ k̄e ndu ọdo ph̄u shi anoduje akpa onye ophunanu, ndz̄u iya shi l'eka Ume Nchileke ph̄u ehu. Yọ buru ege o d̄u nta-a ndono. ³⁰ Obenu; ? bụ ngunu b̄e erekwo okfu Nchileke kfuru? O s̄uru: "Chifukwa ohu yele nwa iya. Nwa, shi l'ohu b̄e yele nwa, amad̄u m̄uru ta agbakwaru mgba eke iphe nna ẹphe." ³¹ O ya bụ; ụnwunna mu; ayi ta b̄ukwa ụnwu, ohu m̄uru; ayi b̄ukwa ụnwu k̄e nwanyi ọphu bụ amad̄u.

5

Unu be ekwekwa; t'e mee unu ohu ọdo

¹ Kuráyisutu tqokwaru ayi l'egbu; s̄u t'ayi ba abuhe ohu. Oo ya bụ t'unu vudoshia ike. Unu be ekwekwa t'o nweru onye e-gude ekemu mee unu t'unu b̄uru ohu ọdo.

² T̄e mub̄e P̄olu kakwaru iya unu: o -buru l'ọ bụ obu útsù b̄e unu gude eme t'unu b̄uru ndu doberu ẹka ndoo l'ifu Nchileke; oo ya bụnu l'abyabya, Kuráyisutu byaru ta d̄udu uru, o baru unu. ³ T̄e mu kasakwaa onyemonye Ọbule, buru útsù enu-nchi. Tonye buru útsù ege ee-shi t̄e Nchileke ḡua ya l'onye doberu ẹka ndoo nyatakwa l'o dobefutaje iphe bụ iphe ekemu kfuru l'ọ ha. ⁴ Unub̄e ndu eme t̄e Nchileke ḡua unu l̄e ndu doberu ẹka ndoo; okfu l'unu eme iphe ekemu kfuru; unu bufuakwaru onwunu l'ekē Kuráyisutu n̄o. Unu nash̄iakwaru onwunu

eze-iphe-ọma kẹ Nchileke. ⁵ A -bya l'ayibeduə
bẹ iphe ayi dzoberu ọkpa ele ẹnya iya eleshị
iya ike lẹ Nchileke a-gụ ayi lẹ ndu doberu eka
ndoo l'ifu iya bükwa l'ayi nataru Ume-dụ-Nso;
okfu l'ayi woru onwayi ye Kuráyisutu l'eka. ⁶ Kẹ
l'onye yele Kuráyisutu Jisọsu tüğbaberu bürü
nanụ b'ẹ te ekfuhékwa kẹ l'e buru útsù; ọphu
bu l'ẹ te budu. Iphe eekfu bu k'oworu onwonye
ye Kuráyisutu l'eka; mbụ okweta kẹ Kuráyisutu
ọphu ayi shi l'obu, ayi yero ibe ayi ekoshi.

⁷ Unu shikwa etsokotahawa ụzo ono ọhuma. ?
Buhunu onye kpóshiru unu t'unu ba anoduhé
eme iphe bu ọkpobe okfu ono nta-a? ⁸ Ọphu
doru mu ẹnya bu l'ẹ t'o bụdu Nchileke-wa, bu iya
keru unu-wa bẹ gbe nōdu lẹ mkpóshi ono t'unu
be emehe ọkpobe okfu ono. ⁹ A nmaru etu; sụ
l'o bụa nwa-ochi-l'eka iphe ekoje-buredi l'ekolije
ishi buredi l'ophu. ¹⁰ Obenu l'atüğbabe, ayi l'unu
tüğbaberu lẹ Nnajiufu bẹ meekwaru t'obu shihu
mu ike l'eke unu nọ; l'unu a-laa azụ tsochata ụzo;
wata ọri iphe mu ari. L'onye obu onye obu; mbụ
onye ono, gbaghashiru unu obu ono bẹ Nchileke
a-nmakwa ikpe.

¹¹ Obenu: ụnwunna mu; o -bürü l'oo t'e buje
útsù bẹ mu ezikwadu; l'ara iya arara; ?buhunu
ole bu kẹ tẹ aakpakwadu mu ẹhu? O bürü ege
ono b'o dù; mẹ arara, mu ara lẹ Nchileke
agulephu ayi lẹ ndu doberu eka ndoo; okfu lẹ
Kuráyisutu nwụhuru l'oshi-osweru ta ga dükwa
onye o ga abujeru iphe eghughu. ¹² Teke bu lẹ
kẹ obu útsù aphụnuka ndu ono, agbaghashi unu
obu ono l'ehu; t'ephe jenu je ahashịa onwephe
ahaha.

13 Ké l'unubedula; ụnwunna mu; b'e kuru t'unu bürü ndu a töru l'egbu. A makwarşa l'a töwaru unu l'egbu. Obenu l'agha: unu ba ahahékwa onwunu t'iphe anoduje agu unu agugu; mē iphe unu arị l'okpoma bya ekee unu egbu ọdo. Iphe unu e-me gbe bürü t'onyemonye ọbule yeru ibe iya obu; k'ophu unu a-noduje eyeru ibe unu eka. **14** Ishi iya aburu l'ekemu ono l'ọ ha tükokwa kpakorù l'okfu lanụ; bụ iya bụ: "Yeru madzụ ibe ngu obu ege i yeru onwongu." **15** Obenu lę teke ọ bụ l'unu gbe anoduje eme l'ọ bụ anụ-egu-egbudu, e-te yeduru ibe iya obu; gbe l'atakashi ibe unu ेra; anmabushi ibe unu anụ; ha! Unu kwabékwa enya; unu 'atuko ibe unu taębe; gvụ.

Ume Nchileke; mē ejø iphe aguebe madzu

16 Ole mbedula suru t'unu hakwaa Ume Nchileke t'ookoshije unu ụzo. Oo ya bụ ege unu e-te emejedu ejø iphe aguebe unu. **17** L'iphe aguebe madzụ bẹ ta adujekwa Ume Nchileke mma. Ophu iphe agu Ume Nchileke ta adujekwanu uche kę madzụ mma. Iphe kparu iya nụ bụ l'ụzo iphe labụ ono bẹ dürü onwephe l'okfu. Yọ bürü iya kparu iphe unu ta adujedu ike mee iphe dù mma, unu rịru k'ememe. **18** Obenu lę teke ọ bụ Ume Nchileke ekoshije unu ụzo; ọo ya bụ l'ekemu te ekehedu unu egbu.

19 Iphe shigbaa l'uche madzụ doru enya: mbụ ?tị phudu ụru-alị; ?tị phudu ejø umere, rehuru erehu; ?tị phudu iphere ọgvu l'ifu; **20** ọgwa iphe aagwa agwagwa; ọgwo ọgvu; osephe okfu; ọlu ọgu; ijimanya; obu-ọku; oke-enya; okekashi onwonye akpa iche iche; **21** enya-kfürükfuru;

ọnunuka mée; ori l'angusweshi onwonye ifu; mewaru egbe iphe dù ege ono. Ọ bụ egbe iphe shigbaa l'uche madzụ ndono. Tẹ mu lọkwaa unu eka lẹ nchi ege mu lọhawaru iya unu: ndu eme ege ono ta abyakwa bya abahụ l'èke Nchileke bụ eze.

²² Obekwanu l'iphe shigbaa lẹ Ume Nchileke bụ: n-yemobu; ẹhu-ena; nchi-odu-ndo; ọta-nshi; ome odo; ome ọhumma; ovudoshi ike l'iphe e kfuru; ²³ ome agu; mē ọkpade onwonye. E to nwekwa ekemu, a tịru sụ l'onye meru iphe dùgbaa ege ono bẹ aa-nma ikpe.

²⁴ Ndu bùkwanu ndu kẹ Kuráyisutu Jisosu kpópyabewaru ejo iphe agugbaa uche ẹphe; mē ejo umere ọphu shigbaa ẹphe l'uche l'oshi-osweru. ²⁵ Nchileke shiwa l'eka Ume nk'iya; nụ ayi ndzụ ọphungu. Ọ ya bụ; unu t'ayi hanụa tẹ Ume ono koshije ayi uzo. ²⁶ Unu t'ayi be emejelephu iphe ege ee-shi t'a jaa ayi ajaja; ayi te emeje iphe e-ghu ibe ayi eghughu; ọphu ayi ejiekwaru ibe ayi ijimẹnya.

6

Oku -kota madzụ

¹ Ünwunna mu; teke bụ l'o nweru onye eka guderu l'èke oome iphe ẹ-ta dùdu mma; unu koshinu l'ọo Ume Nchileke edu unu; zia obu ali dulata iya azụ l'uzo, vudo nhamụnha. Obenu; tẹ onyemonye ọbule letakwa onwiya ẹnya t'ẹ b'e nwufuaru iya ye l'ome iphe dù ejì. ² T'onyenonu gbatajero ibe iya l'iphe atsụ iya l'ẹhu; k'ọphu unu e-gude ege ono mekotaje ekemu, Kuráyisutu tịru. ³ L'onye rịru lẹ ya bụ iphe; l'èke ẹ tọ

dudu iphe ọ bụ; onye ono kwa onwiya bẹ oome eswe. ⁴ Ọ kwa t'onyenonu letajeodu onwiya enya; maru ege umere iya gbaru. Teke i maru ege umere ngu gbaru; nggu ewotaje iphe i meru turu yeru umere, gbaru ngu l'ememe. Ọ ya bụ l'ẹ tii jeheduru owota iphe i meru aturu eyeru kẹ onye ọdo. ⁵ Ishi iya abụru l'onyenonu e-vukwaru iphe o shi emeebe lẹ mgboko-a bya l'ifu Nchileke.

⁶ T'onye eezi ozi-oma kẹ Kuráyisutu ono nujekwa onye ezi iya ẹya nụ iphe dù mma, o nweru.

⁷ Unu be ekwekwa t'e dumphua unu ụzo; lẹ Nchileke ta abụkwa onye éswé. Ọ kwa iphe bụ iphe onye kürü bẹ ọwotaje akpuru iya. ⁸ L'onye eme ejo iphe agụ uche iya bẹ a-lakwa l'iyi. Obenu l'onye eme iphe Ume Nchileke ziru iya bẹ Nchileke a-nụ ndzụ gbururu jeye. ⁹ Ọ ya bụ tẹ ike ba agvükwa ayi l'ome ọhuma; okfu l'ayi emekochaa ria uru iya teke ọ gbaleruphu; mẹ ayi -gudekpele iya phụ ege ayi gude iya. ¹⁰ Ọ ya bụ; t'ayi mejeru onyemonye ọbule ọhuma nta-a, ụzo dürü ayi k'ememe iya. Ndu, ayi a-katsujekpooru omeru ọhuma ono bụ ndu, ayi l'ephe tuko búru ndu onu ụlo lanụ; okfu l'ayi l'ephe tuko-wa woru onwayi ye Kuráyisutu l'eka.

Ekele mkpo-chi ishi iya

¹¹ Nta-a bẹ mu gudekpoor eka mu gedegede ederu unu ékwo ọbu. ?Unu ta phụdu ege akpuru okfu, mu gude ede iya haję kakporo kakporo. ¹² Ọ kwa ndu eme t'a jaa ẹphe ajaja kẹ iphe ẹphe suru l'e mefutaje l'eli ẹhu bụ ndu eyebutaje unu t'unu bua útsù. Iphe

ẹphe gude eme iya bụ tẹ ndu Ju ba kpa ẹphe ẹhu. Ẹphe maru lẹ ndu Ju ga ga akpa ẹphe ẹhu; ndege ẹphe kweru l'ọ bulephu Kuráyisutu ono, nwụhuru l'oshi-osweru ono a-dzofuta ẹphe. ¹³ Ndu ọbu, bukpooru nụ útsù ọbu e-ba bụ l'ẹphe emejekwanu iphe ekemu kfuru. Iphe meru iphe ọogu ẹphe t'ẹphe mee unu t'unu bua útsù bukwa k'ophu ẹphe a-sashilahaa nsasa l'ẹphe meru; unu emee onwunu iphe-ohubama l'anụ-ẹhu. ¹⁴ A bya lẹ mbedula; mu ta ahakwa kẹ ọsa nsasa l'iphe ọdo; gbahaa k'oshi-osweru Nnajiufu ayi, bụ Jisosu Kuráyisutu. Lẹ keshinu ophu ọ nwụhuru l'oshi-osweru bẹ iphe kẹ mgboko-a ta dụhekwa iphe ọ bụ mu; tẹmanu bẹ mbedula dükwaphu l'ọ bụ onye nwụhuru anwụhu l'èke iphe kẹ mgboko-a no. ¹⁵ Kẹ l'e buru útsù; te bu; te nwekwa iphe ọ bụ. Iphe bụ iya nụ nwẹnkinyi bụ ọburu onye Nchileke keru k'ophungu. ¹⁶ Tẹ Nchileke mee t'ẹhu dù iphe bụ ndu etsoje ụzo iya ono, mu koshiru unu ono agu; ọ phukwaaruphu ẹphe imiko. Ọ bụ ẹphe bụ ọkpobe ndu Izurelu kẹ Nchileke.

¹⁷ Dube ntanụ; t'ẹ b'o dükwa onye e-kfuchibaa mu nchi ọdo. Ichii iphe ọwaa, mu vu l'ẹhu ege-a bẹ bukwa iphe-ohubama, ekoshi lẹ mu bụ ohu Jisosu.

¹⁸ Unwunna mu; tẹ Nnajiufu ayi, bụ Jisosu Kuráyisutu mekwaaru unu eze-iphe-ọma l'unu ha. Ono kwa ege ọ dù.

**Bayiburu Ikwo
Ikwo: Bayiburu Ikwo Bible**

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Ikwo)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022
3867ef4e-3384-5ab4-a937-63476bb8a7bb